

ПРОТОКОЛ

№ 237

София, 18.11.2015 година

Днес, 18.11.2015 г. от 10:04 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Георги Златев, Валентин Петков, Димитър Кочков и главният секретар Николай Георгиев (без право на глас).

На заседанието присъстваха П. Младеновски – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Установено бе, че няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад относно съгласуване на Тръжни правила за разпределяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения в контролната зона на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и съседните му контролни зони за 2016 г.

Работна група: Пламен Младеновски, Милен Трифонов, Екатерина Поповска

По т.1. Комисията разгледа доклад относно съгласуване на Тръжни правила за разпределяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения в контролната зона на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и съседните му контролни зони за 2016 г.

Административното производство е образувано във връзка с постъпило искане от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) с вх. № Е-13-41-79 от 30.10.2015 г. относно съгласуване на Тръжни правила за разпределяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения на ЕСО ЕАД и съседните му контролни зони за 2016 г.

Представените проекти на Тръжните правила са разработени на основание изискванията на Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13.07.2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и регионално сътрудничество между операторите, във връзка с въвеждане на общи правила и процедури за разпределяне и предоставяне на разполагаема преносна способност (капацитет) в двете посоки по междусистемните сечения на електроенергийната система на Република България и съседните електроенергийни системи. Целта е осигуряване на оптимално управление на мрежите, насърчаване развитието на енергийния обмен и координираното разпределение на трансграничния капацитет чрез недискриминационни пазарно обусловени решения.

Искането за одобряване е отправено от ЕСО ЕАД в качеството му на независим преносен оператор, който в изпълнение на чл. 109, ал. 1, т. 3 от ЗЕ е длъжен да осигурява осъществяване на съвместната работа на електроенергийната система с тези на съседните страни, в съответствие с международните договори. Регламент (ЕО) № 714/2009 вмениява задължение на националните регулаторни органи да осигуряват съответствие с посочения регламент и насоките по член 18 от същия, за установяване на регионално сътрудничество между операторите на преносни системи, както и общи процедури и координация за разпределяне на капацитет по междусистемните електропроводи.

В проектите на Тръжни правила подробно са регламентирани изискванията за:

- регистрация и участие;
- отделните видове търгове;
- организацията и провеждането на тръжните процедури;
- определяне на тръжните резултати и предоставяне на права за преносна способност (ПС) и правила за използването им;
- вторичния пазар на ПС и прехвърлянето им;
- изисквания и срокове за сетълмент и плащане;
- принципи за намаляване на предлаганите преносни способности и др.

Като приложения са представени необходимите формуляри във вид на заявление за регистрация, данни за връзка с ЕСО ЕАД и с ползвател, съобщения за прехвърляне на физически права за пренос, официални празници през 2016 г. и съобщение за известяване на насрещна страна и други необходими формуляри, които участниците следва да попълват съгласно изискванията на Тръжните правила.

I. Проект на „Правила за годишния и месечните търгове за координирано разпределение на преносни способности по междусистемното сечение между контролните зони на ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД и CNTEE TRANSELECTRICA SA (TRANSELECTRICA) за 2016 година“

На българо - румънска граница през 2016 г. Transelectrica (Румъния) организира месечните и годишните търгове. За 2016 г. няма да има промяна в разпределението на задълженията. Основната промяна в Тръжните правилата включва:

- Въвеждане на цифров сертификат за достъп до тръжната платформа издаден от ЕСО ЕАД с цел осигуряване на сигурност при участието на месечни търгове и по нататъшно администриране на притежаваните преносни способности;
- Отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия за дейността търговия с електрическа енергия при участие в търговете за преносни способности, като ЕСО ЕАД и Transelectrica (Румъния) приемат за доказателство регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор;
- Промяна в принципа „използваш или губиш“ към принципа „използваш или продаваш“;
- Въвежда се изискването за предоставяне на банкова гаранция за участие в Търговете за трансгранично разпределяне, провеждани от Transelectrica (Румъния);
- Преносната способност от месечен търг се изчислява като разликата между общата месечна разполагаема преносна способност на всеки подпериод и 80% от най-малката разполагаема преносна способност от всички подпериоди на съответния месец;

II. Проект на „Правила за провеждане на дневни търгове за разпределяне на преносна способност по междусистемните сечения между контролните зони на CNTEE TRANSELECTRICA SA и ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД за 2016 година.“

На българо - румънска граница през 2016 г. ЕСО ЕАД организира дневните търгове. Основната промяна в Тръжните правилата включва:

- Към изчислената дневна разполагаема преносна способност се добавят 20 % от общата месечна разполагаема преносна способност за съответния ден.

– Отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия за дейността търговия с електрическа енергия при заявяване на регистрация от страна на търговски участник в търговете за преносни способности. Регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор е доказателство за притежавана лицензия.

III. Проект на „ТРЪЖНИ ПРАВИЛА за разделяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения между контролната зона на „ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД (ЕСО) и контролните зони на MEPSO (Македония) и TEIAS (Турция) за 2016 г.“

Споразумение за провеждане на двустранни координирани търгове между ЕСО ЕАД и MEPSO (Македония), както и между ЕСО ЕАД и TEIAS (Турция) не са сключени. В тази връзка независимият преносен оператор провежда годишни, месечни и дневни тръжни процедури за предоставяне на 50 % от преносната способност за търговски обмени на съответната граница.

Основната промяна в Тръжните правилата включва:

- През 2016 г. на българо - турско междусистемно сечение се организират и годишни търгове за разпределение на преносна способност;
- Въвеждането на цифров сертификат за достъп до тръжната платформа издаден от ЕСО ЕАД;
- Отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия за дейността търговия с електрическа енергия при заявяване на регистрация от страна на търговски участник в търговете за преносни способности. Регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор е доказателство за притежавана лицензия;
- Променена е процедурата за санкциониране на търговските участници при просрочено плащане.

IV. Проект на „ПРАВИЛА ЗА ДОСТЪП ДО БЪЛГАРО-ГРЪЦКАТА МЕЖДУСИСТЕМНА ЕЛЕКТРОПРОВОДНА ВРЪЗКА (Тръжни правила за разпределяне на пропускателна преносна способност) за 2016 г.“

На българо - гръцка граница ЕСО ЕАД организира месечните търгове за разпределение на ПС, а ПТО (Гърция) организира годишните и дневните търгове. За 2016 г. няма да има промяна в ролите. Основната промяна в Тръжните правилата включва:

- Отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия за дейността търговия с електрическа енергия при заявяване на регистрация от страна на търговски участник в търговете за преносни способности. Регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор е доказателство за притежавана лицензия;
- Променена е процедурата за санкциониране на търговските участници при просрочено плащане.
- Въвеждането на цифров сертификат за достъп до тръжната платформа издаден от ЕСО ЕАД.

V. Проект на „Тръжни правила за провеждане на годишния и месечните търгове за разпределяне на преносни способности по междусистемното сечение между контролните зони на ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД (ЕСО) и JP ELEKTROMREŽA SRBIJE (EMS) “

На българо - сръбска граница ЕСО ЕАД организира годишните и месечните търгове за разпределение на преносни способности, като вторичният пазар ще се администрира от българския преносен оператор. За 2016 г. няма да има промяна в разпределението на задълженията. Основната промяна в Тръжните правилата включва:

- Променена е процедурата за санкциониране на търговските участници при просрочено плащане;
- Въвеждането на цифров сертификат за достъп до тръжната платформа издаден от ЕСО ЕАД.

VI. Проект на „Тържни правила за дневните търгове за разпределение на преносни способности на границата между контролните зони на JP Elektromreža Srbije (“EMS”) и Електроенергиен системен оператор ЕАД (“ЕСО”) за 2016 г. “

На българо - сръбска граница EMS (Сърбия) организира дневните търгове. За 2016 г. няма да има промени в ролите. Основната промяна в Тържните правилата е променената процедура за санкциониране на търговските участници при просрочено плащане.

След анализ на Тържните правила се установи, че предприетите промени, в сравнение с действащите през 2015 г. такива, са в синхрон с изискванията на Регламент (ЕО) № 714/2009 г. и Правилата за разпределяне за предварително разпределяне на преносна способност. Промените могат да се обобщят както следва:

- Въвеждане на принципа „използваш или продаваш“ (use it or sell it), т.е. закупена под формата на физически преносни права основна междузонова преносна способност от търговски участник и не номинирана, автоматично става налична за разпределяне на пазара ден напред, като притежателя на преносната способност получава плащане от оператора на преносната система.

- Въвеждане на изискване за гаранция за участие в търг е с цел обезпечаване на сделката по придобиване на дългосрочни физически права за пренос.

- При участие в търговете за преносни способности, операторите на преносни системи приемат за доказателство регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор.

- На тържния участник се определя срок от два работни дни след падежа, да погаси просроченото задължение, в който не се прилагат процедурите по отстраняването му от Тържните правила и всички по-нататъшни последствия за търговската му дейност. За този срок търговският участник дължи лихва на ЕСО ЕАД. Ако плащането на разпределени преносни способности не постъпи в рамките на определения срок, оператора стартира процедура по временно отстраняване на търговеца.

Изказвания по т.1:

Докладва П. Младеновски. Административното производство е образувано по постъпило искане от ЕСО ЕАД от 30.10.2015 г. относно съгласуване на Тържни правила за разпределяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения на ЕСО ЕАД и съседните му контролни зони за 2016 г. Представените проекти на Тържните правила са разработени на основание изискванията на Регламент № 714 на Европейския парламент и на Съвета от 13.07.2009 г. Този регламент вменява задължение на националните регулаторни органи да осигурят съответствие с него и насоките по чл. 18 за установяване на регионално сътрудничество между операторите на преносните системи, както и общи процедури и координация за разпределяне на капацитет по междусистемните електропроводи. ЕСО ЕАД е предоставило шест проекта на тържни правила. Първият проект е за „Правила за годишния и месечните търгове за координирано разпределение на преносни способности по междусистемното сечение между контролните зони на ЕСО ЕАД и Transelectrica за 2016 година“. На българо - румънска граница през 2016 г. Transelectrica организира месечните и годишните търгове, а ЕСО ЕАД организира дневните търгове. Извършените промени са както следва:

- Въвеждане на цифров сертификат за достъп до тържната платформа издаден от ЕСО ЕАД;

- Отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия, като ЕСО ЕАД и Transelectrica (Румъния) приемат за доказателство регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор;

- Промяна в принципа „използваш или губиш“ към принципа „използваш или продаваш“;
- Въвежда се изискването за предоставяне на банкова гаранция за участие в Търговете за трансгранично разпределяне, провеждани от Transelectrica;
- Преносната способност от месечен търг се изчислява като разликата между общата месечна разполагаема преносна способност на всеки подпериод и 80% от най-малката разполагаема преносна способност от всички подпериоди на съответния месец.

Вторият проект е за „Правила за провеждане на дневни търгове за разпределяне на преносна способност по междусистемните сечения между контролните зони на Transelectrica и ЕСО ЕАД за 2016 година“. Става въпрос за дневните търгове, които се организират от ЕСО ЕАД. Основната промяна е, че отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия и че към начина за изчисляване на дневна разполагаема преносна способност се добавят 20 % от общата месечна разполагаема преносна способност за съответния ден.

Третият проект е на „Тръжни правила за разделяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения между контролната зона на ЕСО ЕАД и контролните зони на МЕРСО (Македония) и ТЕІАS (Турция)“. Споразумение за провеждане на двустранни координирани търгове между ЕСО ЕАД и между системните оператори на Турция и Македония няма. В тази връзка независимият преносен оператор провежда годишни, месечни и дневни търгове за 50 % от наличната преносната способност на съответната граница. Основните промени спрямо предходната година са:

- През 2016 г. на българо - турско междусистемно сечение се организират и годишни търгове за разпределение на преносна способност;
- Въвеждането на цифров сертификат за достъп до тръжната платформа издаден от ЕСО ЕАД;
- Отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия;
- Променена е процедурата за санкциониране на търговските участници при просрочия в плащанията.

Четвъртият проект е на „Правила за достъп до българо-гръцката междусистемна електропроводна връзка“. На българо - гръцка граница ЕСО ЕАД организира месечните търгове за разпределение на преносна способност, а ІРТО (Гърция) организира годишните и дневните търгове. За 2016 г. няма да има промяна в ролите. Основната промени спрямо 2015 г. включват:

- Отпада изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия;
- Променена е процедурата за санкциониране, както и въвеждането на цифров сертификат.

Петият проект е на „Тръжни правила за провеждане на годишния и месечните търгове за разпределяне на преносни способности по междусистемното сечение между контролните зони на ЕСО ЕАД и ЕЛЕКТРОМРЕЖА“. На българо - сръбска граница ЕСО ЕАД организира годишните и месечните търгове за разпределение на преносни способности, като вторичният пазар ще се администрира от българския преносен оператор. Промените включват:

- Променена е процедурата за санкциониране;
- Въвеждането на цифров сертификат.

Шестият проект е за „Тръжни правила за дневните търгове за разпределение на преносни способности на границата между контролните зони на Elektromreža Srbije и ЕСО ЕАД“. Основната промяна е в променената процедура са санкциониране на търговските участници.

След анализ на предложените промени спрямо 2015 г. работната група е установила, че промените не противоречат на разпоредбите и изискванията на Регламент № 714/2009 г. Основните промени могат да се отчетат както следва:

- Въвеждане на принципа „използваш или продаваш“ (use it or sell it). Това означава, че закупена под формата на физически преносни права основна междузонова преносна способност от търговски участник и не номинирана, автоматично става налична за продажба на пазара ден напред, като притежателя на преносната способност получава плащане от

оператора на преносната система. До момента неноминира преносна способност се губи автоматично от търговския участник

– Въвеждане на изискване за гаранция за участие в търг е с цел обезпечаване на сделката по придобиване на дългосрочни физически права за пренос.

– При участие в търговете за преносни способности, операторите на преносни системи приемат за доказателство регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор. Това предполага намаляване на приходите в ЕСО ЕАД от преносни възможности, но друга страна това е честният и справедлив принцип, който се използва навсякъде в Европа. В повечето случаи тези приходи не са особено големи, тъй като се използва преносната възможност.

– Въвеждане на изискване за гаранция за участие в търга. На тръжния участник се определя срок от два работни дни след падежа, да погаси просроченото задължение, в който не се прилагат процедурите по отстраняването му от Тръжните правила и всички по-нататъшни последици, касаещи търговската му дейност. За този срок търговският участник дължи лихва на ЕСО ЕАД. Ако плащането на разпределени преносни способности не постъпи в рамките на определения срок, оператора стартира процедура по временно отстраняване на търговеца.

На основание чл. 19 от Регламент № 714 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент № 1228/2003 и чл. 10, ал. 1 от Правилата за търговия с електрическа енергия, работната група предлага Комисията да приеме доклада и да съгласува тръжните правила.

И. Иванов запита членовете на Комисията дали имат въпроси към П. Младеновски.

А. Йорданов предложи в съгласувателното писмо да бъде включен текст, чрез който да се обърне внимание на оператора преди всяко провеждане на търгове за разпределяне на трансгранични капацитети да актуализира регистъра и участниците с активен статус. Това да бъде направено по отношение на издадените лицензии, защото изискването за представяне на копие от лицензия отпада. Възможно е Комисията да е отнела, прекратила или променила съответната лицензия. В момента тази актуализация се извършва веднъж годишно. Операторът трябва да актуализира регистъра преди всяка тръжна процедура за по-голяма гаранция.

П. Младеновски каза, че актуализацията не се извършва веднъж годишно. Това е постоянен процес при регистрацията на нови участници. По-скоро трябва да се запише, че отнета лицензия трябва незабавно да се отразява в регистъра и т.н.

А. Йорданов каза, че самата актуализация на статуса на търговските участници се извършва веднъж годишно, а регистрацията на нови търговски участници се извършва постоянно. Проверката в регистъра за новоиздадените лицензии е отново веднъж годишно.

И. Иванов каза, че подкрепя предложението на А. Йорданов. Този проблем е по-малък при новите участници, но в случаите, когато е отнета лицензия и ЕСО ЕАД не е актуализирало тази информация, това може да създаде сериозен проблем. Съвсем скоро е разглеждан конкретен случай, който засяга тази материя. Трябва да бъде включен текст, който засяга тази тема. В неговото създаване може да се включи и Е. Маринова.

П. Младеновски запита дали текстът трябва да бъде включен в доклада или в съгласувателното писмо като забележка или препоръка. Може да се запише: „*Да се извършва актуализация на статуса преди провеждането на всяка тръжна процедура*“.

И. Иванов обърна внимание, че този проблем е с Румъния, защото ЕСО ЕАД организира дневните търгове.

П. Младеновски каза, че няма значение дали става въпрос за Румъния или друга държава, защото активният статус е за българската територия.

А. Йорданов обърна внимание, че регистърът, който се поддържа за издадените лицензии е много труден за употреба към този момент. Става въпрос за неговата структурата. Може да се планира неговото актуализиране и разделяне по сектори, за да бъде

търсенето на лицензиантите по-лесно. За да бъде открита една лицензия в момента, трябва да се знае кога е издадена или променена.

П. Младеновски каза, че разделянето може да не бъде по сектори, а по тип лицензионна дейност.

И. Иванов каза, че това преобразуване на регистъра трябва да бъде направено.

П. Младеновски каза, че експертите в ИТ отдела могат да извършат това преобразуване и систематизиране.

И. Иванов обърна внимание, че трябва да бъде изготвен и съгласуван с дирекция „Правна“ допълнителен текст и прочете предложението за решение на работната група.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 19 от Регламент (ЕО) № 714/2009 г. на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 и чл. 10, ал. 1 от Правилата за търговия с електрическа енергия, Комисията

РЕШИ:

1. Приема доклад на работната група относно съгласуване на Тръжни правила за разпределяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения в контролната зона на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и съседните му контролни зони за 2016 г.

2. Съгласува тръжни правила както следва:

2.1. „Тръжни правила за разделяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения между контролната зона на „ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД (ЕСО) и контролните зони на МЕРСО (Македония) и ТЕΙΑС (Турция) за 2015 година“;

2.2 „Правила за достъп до българо-гръцката междусистемна електропроводна връзка (Тръжни правила за разпределяне на пропускателна способност) за 2015 г.“;

2.3. „Тръжни правила за провеждане на годишния и месечните търгове за разпределяне на преносни способности по междусистемното сечение между контролните зони на ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД (ЕСО) и JP ELEKTROMREŽA SRBIJE (EMS).

2.4 Тръжни правила за дневните търгове за разпределение на преносни способности на границата между контролните зони на ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД (ЕСО) и JP ELEKTROMREŽA SRBIJE (EMS) за 2015 г.

2.5 „Правила за провеждане на дневни търгове за разпределяне на пропускателна преносна способност по междусистемните сечения между контролните зони на CN TRANSELECTRICA SA (“ТРАНСЕЛЕКТРИКА”) и ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД (ЕСО) за 2015 г.“;

2.6 „Правила за провеждане на годишен и месечни търгове за разпределяне на пропускателни преносни способности между контролните зони на CN TRANSELECTRICA SA (“ТРАНСЕЛЕКТРИКА”) и ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД (ЕСО)“.

3. В писмото до ЕСО ЕАД да бъде указано да се извършва актуализация на статуса на търговските участници преди провеждането на тръжните процедури, във връзка с отпадането на изискването за предоставяне на копие от издадена лицензия за дейността търговия с електрическа енергия при участие в търговете за преносни способности и приемането за доказателство регистрацията със статус „активен“ в регистъра на съответния преносен оператор.

Решението е взето с **пет гласа „за“** (И. Иванов, А. Йорданов, Г. Златев, В. Петков, Д. Кочков), от които **два гласа** (А. Йорданов, Г.Златев) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

Приложения:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-307/13.11.2015 г. относно съгласуване на Тръжни правила за разпределяне и предоставяне на преносна способност по междусистемните сечения в контролната зона на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и съседните му контролни зони за 2016 г. и Тръжни правила – 6 бр.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

1.

(А. Йорданов)

2.

(Г. Златев)

3.

(В. Петков)

4.

(Д. Кочков)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Н. ГЕОРГИЕВ